

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

V. An Deus per Assistantiam extrinsecam possit supplere defectum
Luminis Gloriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

ta loquitur de bonis suis operibus supernaturalibus, in utilitatem etiam aliorum practitis: *Abundantius illis Omnibus laboravi: non Ego autem, sed gratia DEI mecum.* In qua Verba S. Aug. de gratia & libero arbit. c. 5. ita scribit. *Non solus, sed gratia DEI mecum: ac per hoc non gratia DEI sola, nec ipse solus, sed gratia DEI cum illo.* Et in pl. 78. super illa Verba: *Adiuvans nos DEVS salutaris noster:* inquit idem S. Pater. *Adiuvare nos vult, nec ingratus est gratia, nec tollit liberum arbitrium; qui enim adiuvatur, etiam per seipsum aliquid agit.* Idipsum videtur plane definitivisse Concil. Trid. sess. 6. c. 5. dicens, hominem gratia excitanti atque adjuvanti liberè assentiendo, & cooperando disponi. Et Can. 4. Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium à DEO motum & excitatum nihil cooperari assentiendo DEO excitanti, atque Vocanti, quoad obtinendam Iustificacionis gratiam se disponat, ac præparet; neque posse dissentire si Velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, merèque passivè se habere, anathema sit.

17. Ad Rationes oppositas facile p. primam niti falsà Suppositione, quia Error Semi-Pelagianorum fuit iste, quod dixerint, hominem per actus merè naturales, independentes à principio supernaturali elevante, posse mereri auxilia supernaturalia ad producendos actus supernaturales, meritorios gratia iustificantis, adeoque principium Iustificacionis esse adequatè in Viribus Naturæ positum. Ad secundam Rationem patet solutio ex dictis, hoc ipso enim, quod potentia Naturalis tantum sit incompleta & inchoata, indiget habitu & gratia auxilio supernaturali, elevante; & cum solum detur indigentia, non autem exigentia naturalis, ipsum principium elevans est indebitum. Tertia Ratio etiam si videatur niti autoritate Angelici Doctoris 1. p. q. 77. a. 1. in C. ubi ait: *Cum potentia, & actus dividantur, & quodlibet genus entis: oportet, quod ad idem genus referatur potentia & actus: & ideo si actus non est in genere substantiæ, potentia, quæ dicitur ad illum, non potest esse in genere substantiæ:* Tamen S. D. non loquitur hic de potentia instrumentali, vel elevata, qualis est Intellectus in ordine ad Visionem supernaturalem, ad quam ita se habet, sicut accidentia ad producendam substantiam in sententia S. Thomæ.

18. Unde patet, ab Adversario immeritò obijci P. Haunoldo, quod non tetigerit nodum difficultatis gravissima: cum potius Adversario opponi possit, quod neque difficultatem quaestionis, neque argumentorum P. Haunoldi tetigerit, quale etiam erat illud à P. Haun. his Verbis insinuat. *Accedit ratio Philosophica, desumpta ex Vitalitate actus, ob quam exigit procedere à principio Vitali, qua tali; cuiusmodi sanè non est Lumen Gloria, utpote indebitum Animæ. Neque illius Vitalitas rectè probatur ex illo Ioan. 17. Hæc est Vita æterna, ut cognoscant te*

DEVM Verum. Nam ex his ad summum infertur Vitalitas ipsius cognitionis, & quod proinde procedat ab aliquo principio Vitali, nempe ab Intellectu. Dixi *ad summum.* Nam particula *Vita* non sumitur ibi in sensu Philosophico, quo modo etiam Dammati vivunt vitam in actu secundo, sed in sensu Theologico, pro æterna Felicitate, ratione cuius Gratia iustificans dicitur: *Vita in actu primo, quamvis definitio Vita in rigore Philosophico, nec ipsi, nec habitibus supernaturalibus, uti neque Naturalibus, secundum communem sententiam DD. propriè conveniat.*

CONTROVERSIA V.

ASSISTENTIA EXTRINSECA

An DEVS per hanc possit supplere defectum Luminis gloria.

19. Non nimis confidenter suppositum est Haun. lib. 1. Instit. Theol. n. 61. *DEO per assistentiam extrinsecam posse supplere lumen gloria, ideoque immeritò de hoc argui ab Adversario.* Licet enim S. Thomas 1. 2. q. 175. a. 3. ad 2. dicat: *Divina Essentia Videri à Intellectu creato non potest nisi per Lumen Gloria;* huius rationem assignans 3. contra Gent. c. 11. his verbis quod nihil possit ad altiorum operationem elevari, nisi per hoc, quod ejus Virtus fortius inferat: *Oportet igitur, quod fiat augmentum Virtutis Intellectivæ per alicujus novæ dispositionis assumptionem:* ambo tamen textus solummodo intelligendi sunt de impotentia & impossibilitate in se ex parte Intellectus, seu Virtutis naturalis creata, in qua proinde datur indigentia Luminis Gloria, tanquam dispositionis elevantis ad altiorum Operationem, nisi DEUS per Assistentiam extrinsecam suppleat modo extrinsecario illam ipsam dispositionem intrinsecam, per se ipsum immediatè fortificans Virtutem Naturalem, & præstans concursum fortiorum, quod etsi minus connaturaliter & ordinariè, per absolutam tamen DEI potentiam fieri possit, expressè testatur S. Thomas q. 10. de Veritate a. 11. in c. Ubi præmittens suam doctrinam ab Adversario objectam, eandemque nostro modo explicans, inquit. *Oportet, quod si DEVS per Essentiam Videri debeat, quod per nullam creaturam fieri videatur; sed ipsa ejus Essentia fiat intelligibilis forma intellectus ejus Videntis. Quod fieri non potest, nisi ad hoc intellectus creatus per Lumen Gloria disponatur; & sic in videndo Deum per essentiam per dispositionem, & infusi luminis pertingit mens ad terminum Vita, qui est gloria; & sic non est in Vita. Sicut autem Divina Omnipotentia subiecta sunt corpora, ita & mens. Unde sicut potest aliqua corpora pervenire ad effectum, quorum dispositio in prædictis corporibus non invenitur, sicut l'etrum fecit super aquas ambulare, sicut haec*

quod ei dotem agilitatis tribueret, ita potest mentem ad hoc perducere, ut Divina Essentia uniatur in statu *Via* modo illo, quo unitur sibi in patria, sine hoc NB. quod Lamine Glorie perfundatur.

20. Nec tamen hinc sequitur, Rationem, qua Praceptor Angel. 2. 2. q. 23. a. 2. contra Lombardum probat, Charitatem non esse ipsum Spiritum Sanctum, nullius fore roboris, est enim Majoris, quam Adversario gratum sit. Quia nempe actus Charitatis debet esse Voluntarius, ideo non potest procedere à solo Spiritu S. tanquam Principio adaequatè extrinseco; & quia etiam debet esse liber, ac meritorius, ideo debet quoque immediate procedere à potentia libera, cujus est agere, vel non agere, quo praecedenti thesi nova confirmatio accedit: quia denique modo ordinario, & connaturaliori procedit, si potentia activa sit connaturalis per aliquam formam, quae etiam sit principium actionis; propterea maxime necesse est inquit S. D. quod ad actum Charitatis in nobis existat aliqua habitualis forma, superaddita potentia naturali, inclinans ipsam ad Charitatis actum, & faciens eam promptè & delectabiliter operari. Cujus formae defectum tamen DEUS modo extraordinario, & minus connaturali supplere potest, sicut de Suppletionem possibili Luminis Glorie S. Thomas loco proxime citato testatur est. quamvis propter rationem ultimo loco relatam, neque ipsum lumen glorie suppleverit, eodem S. D. teste, 2. 2. q. 176. a. 3. ad 2. quando S. Paulus in raptu DEUM vidit per lumen glorie, ad modum passionis transiens participatum.

CONTROVERSIA VI. VISIONVM INÆQUALITAS.

An hæc proveniat ex sola Inæqualitate Luminis Glorie, vel an etiam possit provenire ex inæqualitate intellectuum.

21. *Æ*què parum sibi contradicit P. Haunold. l. 1. n. 159. asserens: [Visiones esse formaliter æquales, non obstante Intellectuum inæqualitate, si Lumen Glorie sit ejusdem rationis:] quàm parum sibi contradicit S. Thomas, quando concedit Intellectui *partialem influxum in Visionem*, ut thesi 4. ostensum est; Lumen Glorie verò tribuit rationem formæ, ac principij elevantis Intellectum, & unice mensurantis perfectionem Visionis, eò quod major perfectio Intellectus secundum hunc ipsum suum excessum perfectionis sit adhuc Improporcionata ad modum cognoscendi intuitivum DEI, magis perficiendum, atque ad eundem per Lumen Glorie debeat elevari. Unde juxta S. Thomam 1. p. q. 12. a. 6. ad 3. Dicendum

quod diversitas Videndi non erit ex parte objecti: quia idem Objectum omnibus præsentabitur, scil. DEI essentia: nec ex diversa participatione objecti per differentes similitudines, sed erit per diversam facultatem Intellectus, non quidem naturalem, sed gloriosam. Idem ex instituto tradit 3. contra Gent. c. 58. per totum.

22. Propterea principium Adversarij non est universaliter Verum, quod quando aliquis effectus penderà duplici causa, quarum qualibet suà propriâ activitate influit in actum, ex augmento cujuscunque causæ necessariò debeat crescere aliqua perfectio in effectu. Falsum enim hoc est Si activitas causæ, & ipsum augmentum perfectionis propter suam improporcionem elevatione indiget, ut ad perfectionem effectus pertingat. V. C. ut Intellectus creatus producat cognitionem DEI Intuitivam, cujus activitas cum omni sua perfectione naturaliter se tantum extendit ad cognitionem abstractivam, quoad modum tendendi dissimilimam.

23. Sicut autem Intellectui concedendus est partialis influxus in Visionem, sic non obstante textu ex S. Th. 3. cont. Gent. cap. 149. ab Adversario allato, concedendus est homini partialis influxus in conversionem, & ad bene volendum, ac operandum; licet enim, ut inquit S. D. *Divino prævenitur auxilio*, tamen eatenus solum prævenitur, quatenus illud auxilium pro priori naturæ accipit, antequam cum illo operetur, non autem prævenitur ipsa operatio hominis, quasi auxilium se solo prius producat operationem bonam, aut justificantem, vel quasi homo ad illam operationem per ipsum auxilium physice prædeterminetur, ut perperam Adversarius pro eodem sumit præventionem & prædeterminationem. Quandoquidem verò uterque partialis influxus, quo Voluntas ad operationem bonam se liberè determinat, vel quo Intellectus ad Visionem DEI proximè concurret, non est secundum, sed supra naturam, & quia major perfectio intellectus nullam habet naturalem proportionem ad Visionem DEI perfectiorem, ideo P. Haunoldus æquè ac Thomistæ cum S. Thoma 1. p. q. 12. a. 6. dicere potest: quia *facultas Videndi DEVM non comperit intellectui creato secundum suam naturam*, ideo intellectus *plus participans de lumine glorie perfectius DEVM videbit.*

CON-